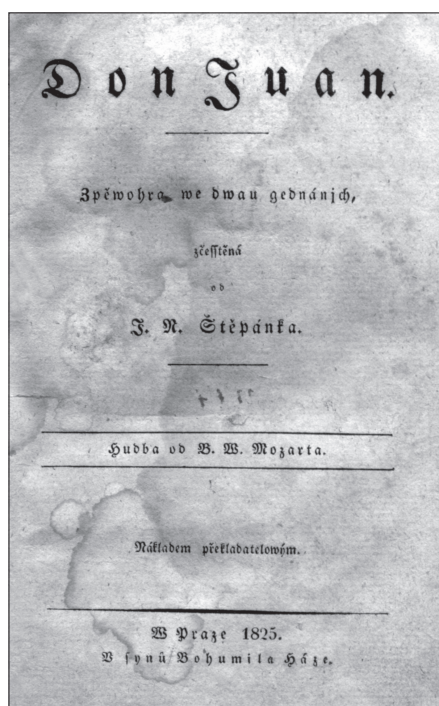

140 / Z knihovny českoskalických ochotníků. Molière: *Don Juan*. Překlad J. N. Štěpánka. 1825.

SOKA Náchod: Rejstřík spolků, fond OkÚ Náchod; AF Jiráskův okrsek ÚMDOČ, výkazy o činnosti za r. 1943, kn. č. 16; dotazníky ÚMDOČ 1943, kn. č. 15; 2000 zakoupeny 2-3 tištěné Pl ochotníků z České Skalice ze 60. let 19. stol.

 1914 vznik LD Sokola. Po 1918 znovu 1921. Hrál se v měšťanské škole, loutky 50 cm, jeviště 280x150x230 cm. 30. léta 214 představení, soubor patřil k nejagilnějším LS v Podkrkonoší. Od 1928 vlastní sál v nové sokolovně. Po 1948 scéna přemístěna do obce Zajezd. 1955 znovu LD v ZK n. p. Kolora, na scéně s otočným jevištěm, s novým vybavením i loutkami (marionetami), později v ZK Boženy Němcové. 1976 LS ZK Boženy Němcové, ved. p. Poláček, marionety, 16 členů.

INFORMACE pro MČAD zprac. Alice Dubská. Rkp. 2000. PC ART; Jan Merta. Rkp. 2001. kART.
Novák, s. 39.

VESELÝ, Jindřich: Loutkářství na Náchodsku. L 1927/28, s. 15.
Zpravodaj KKS Hradec Králové 1976

141 / ČESKÁ TŘEBOVÁ: DS Hýbl, Molière: *Tartuffe*, 1986.

ČESKÁ TŘEBOVÁ, viz též PARNÍK, SEMANÍN, o. Ústí nad Orlicí

Po 1800 *pašijové hry* v dřevěné boudě na náměstí, kromě toho komické výstupy a obrazy o masopustním úterku, staly se obhroublými, zakázány farářem Altenhofem. V 10. letech 19. stol. *studentská představení* na popud rodáka Jana Hýbla, vliv pražské Boudy. Postavení železnice koncem 40. let mělo velký vliv na rozvoj kultury v místě. Hrál se hl. Klicpera a Tyl, ale i Dráteník (20 let na repertoáru, podíl Pěvecký spolek Lumír), U Ploců, čp. 48, U Springrů, čp. 64, U Hýblů, čp. 50, U Procházek na náměstí, čp. 42, U Vostárků, čp. 54, U Beranů, čp. 48, Na Trávníku, až 10x do roka. 1854 přestávka, snad v souvislosti s hostováním divadelní společnosti. Po 1861 vedle ochotníků, kteří se rozdělili na české a německé, hráli i studenti. 1872 nové jeviště U Sokola. 1880 se přestěhovali čeští ochotníci do hostince U nádraží, pořídili nové vybavení, knihovnu a zal. SDO Hýbl, v čele J. Tykač. 1880-1894 135 her, včetně 2 operet, z toho 54 českých titulů. Hl. klasické hry, ale i soudobí autoři Svoboda, Šubert, Jirásek ad. Hostování v okolí (Parník, Lhota, Svinná, Zhoř, Dolní Dobrouč). K oblíbě představení přispěla Mládenecská kapela hrající o přestávkách. 1893 Hýbl členem ÚMDOČ, 101 mužů a 41 žen. Hráli ve Felcmanově hostinci. Též literární večery, výlety, herecké kurzy. Po 1894 převládli současní autoři Šimáček, Svoboda, Preissová, Mrštíkovi aj., patrně důsledek režijního působení uč. F. V. Krejčího (1867-1941, literární a div. kritik, prozaik, esejista, autor povídek a románů, div. her, monografických studií, překladatel).

Pozdější činoherní kritik František Václav Krejčí (1867–1941) působil ve svém rodišti jako učitel. V roce 1892 tu založil dramatickou školu, v níž se její členové učili nejen vzorně předčítat a deklamovat, ale i mímice, a poučovali se i rozhovory o divadelních otázkách. (To bylo v této době ještě něco zcela výjimečného.) V roce 1894 byl dokonce zvolen za tzv. pořadatele, tedy režiséra, a zakrátko ředitelem divadla. Vedle náročnějších zkoušek a rozhovorů o dramatickém umění byly ve spolku v roce 1894, patrně zásluhou Krejčího, zavedeny kritické rozhovory nejnovějších dramatických i jiných děl.

František Černý: *Kapitoly z dějin českého divadla*, s. 204.

1895-1901 předsedou SDO uč. K. Hubálek, 92 her ve 115 představeních. Až do 1911 činnost intenzivní. Uvedeno 105 her, poté úroveň i četnost představení klesala. 1914-1918 veselohry (na přání obecnstva). 1917 18 představení, mj. Její pastorkyňa, Pasekáři.

Po 1918 DS *politických stran*, Sokola, Orla. 1921 zal. DrO Sokola vyvolalo rozbroje mezi ochotníky, což na rok zastavilo činnost Hýbla. Za nového vedení K. Balaše od 1922 Hýbl v Národním domě. Soupeření obou DS 1922-1937 mělo pozitivní vliv na uměleckou úroveň, Hýbl 130 představení, např. Gazdina roba, Maryša, Její pastorkyňa, Na valdštejnské šachtě, Jan Výrava, Naši furianti, Otec, Vojnarka; bohaté výpravy, r. Hubálek, Jankele, Pichl, Kšir, Balaš, Prokopec, Mašíček, Jankovský ad. Město 1938 sídlem Smetanova okrsku ÚMDOČ, 16 jednot. 1938-1945 činnost přerušena, zatýkání, zabrán Nd.

Po 1945 nejvýraznější Hýbl a DrO Sokola. První početnější a kvalitnější herci, druhý propracovanější režie. Osobností DrO Sokola r. Č. Kessler, v Hýblu r. O. Bittl. Repertoár Hýbla např. Matka, Ruští lidé, Psohlavci, Vražda v Luxoru, Ze života hmyzu, Slaměný klobouk, RUR, Zdravý nemocný ad. DrO Sokola např. Vějíř lady Windermereové, Pygmalion, Sen noci svatojánské, Půlnoční vlak, Hrátky s čertem, Kremelský orloj ad. 1950 oba DS sjednoceny pod DrKr Hýbl ZK ROH Vitka (později ZK Železničářů). Vůdčí osobností r. M. Chudý, r. také B. Routek, O. Bittl, K. Tomeš, A. Kučerová, J. Kšírová. Jeviště v Nd. 1952 DS Hýbl Štěstí nepadá z nebe, r. Chudý, Hýbl mezi nejvýraznějšími DS ve východních Čechách. 1953 Pan Johanes, r. Routek. 1956 Don